

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

BRUKIEW

Marcelina Jarnuszkiewicz

Wydawałoby się, że BRUKIEW to takie stare słowo - przywodzi skojarzenia z wiejską chałupą, dawną gwarą, a może i ze staropolszczyzną... Czy BRUKIEW wywodzi się zatem z prasłowiańszczyzny? Wcale nie! BRUKIEW - jako nazwa rośliny - to słowo zaledwie XVIII-wieczne, liczące sobie jakieś 250 lat!

Forma BRUKIEW po raz pierwszy zanotowana została w 1786 r., a utworzono ją specjalnie na potrzeby terminologii botaniczno-agnarnej: na wzór nazwy RZODKIEW i od rzeczownika BRUK - BRUKIEW to taka „wielka rzodkiew, o korzeniu jak kamień brukowy”.

W XIX-wiecznych ksiązkach kucharskich BRUKIEW określana bywała mianem BULWY (pojawiała się jako te BULWY - w liczbie mnogiej). Na Podhalu i Podbeskidziu BRUKIEW występowała pod nazwami KARPIEL i KWAKI, a uprawa BRUKWI była dość rozpowszechniona. W całej Polsce BRUKIEW stanowiła istotny składnik pożywienia w czasie II wojny światowej, ale przez to - przez skojarzenia z wojną, biedą, nędzą, niedostatkiem i wojennymi tarapatami - została nie tyle zapomniana, ile wyrzucona z pamięci w okresie tużpowojennym i powojennym.

Pomalutku wraca do łask - i słusznie, bo to wartościowa roślina: jej korzenie są dla nas cennym źródłem wielu składników pokarmowych, a jej część nadziemna - gdy zakwita - staje się niezwykle atrakcyjna dla pszczoł i trzmieli, jest bowiem pożądaną rośliną miododajną.